

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE

Godišnjica rada Upravnog odbora i ključni pomoci u stabilizaciji Fondacije za kinematografiju FBiH

Upravni odbor Fondacije za kinematografiju FBiH obilježava godinu dana mandata, period u kojem su se suočili s nizom izazova, ali i postavili temelje za transparentniji, efikasniji i stabilniji sistem podrške korisnicima Fondacije. Ova godina bila je obilježena intenzivnim radom na rješavanju naslijeđenih problema, unapređenju procedura i osiguravanju uslova za kontinuitet razvoja bosanskohercegovačke kinematografije.

Upravni odbor Fondacije za kinematografiju FBiH preuzeo je mandat u trenutku kada su nagomilani problemi prijetili potpunoj blokadi rada Fondacije. Među ključnim izazovima bila je odluka Vlade FBiH o poništenju Konkursa iz 2023. godine, zatim rješenje Jedinice za budžetsku inspekciju Ministarstva finansija, kojim je potvrđena ova odluka i naložen povrat već dodijeljenih sredstava, te izvještaj Ministarstva kulture i sporta FBiH, koji je ukazao na brojne nepravilnosti u dotadašnjem radu Fondacije.

Te nepravilnosti nisu bile samo administrativne prirode – one su podrazumijevale netransparentne procese odlučivanja, manipulaciju pravilnicima, pogrešan utrošak javnih sredstava i moguća kršenja Zakona o javnim nabavkama zbog spornog postupka nabavke kino-projektora, pokrenutog 2022. godine, koje je Ministarstvo kulture i sporta ocijenilo kao finansijski teret u milionskom iznosu za budžet Federacije BiH.

Upravni odbor Fondacije, u skladu sa svojim mandatom, čiji je ključni zadatak strateško usmjeravanje razvoja domaće kinematografije, zajedno s malim timom zaposlenih, usmjerio je svoje napore na stabilizaciju rada Fondacije. Prvi i najvažniji korak bila je izrada i usvajanje novog pravilnika, dokumenta koji je nastao kroz iscrpne konsultacije sa strukom i nadležnim institucijama, uz mnogobrojne kompromise, a koji sada osigurava jasan okvir za raspodjelu sredstava i nadzor njihovog utroška.

I pored svih izazova, Fondacija je uspjela provesti konkurse za 2024. godinu i time spriječiti dalju stagnaciju. U trenutku kada je poništenje konkursa iz 2023. godine dovelo do prekida bosanskohercegovačke filmske produkcije, Fondacija je okončala dva ključna konkursa – za komplementarne djelatnosti i dugometražne filmske projekte. Konkurs za komplementarne djelatnosti je završen, dok je u toku procedura potpisivanja ugovora za podržane filmske projekte.

Ovim su, nakon izgubljenog kontinuiteta, osigurani uslovi za nastavak rada domaćih filmskih stvaralaca. Naravno, nije bilo moguće podržati sve prijavljene projekte – prvenstveno zbog velikog broja aplikacija prouzrokovanog višemjesečnim prekidom finansiranja, ali i zbog manjeg budžeta Fondacije u odnosu na prethodne godine. Ipak, ohrabruje jasno izražena posvećenost Vlade Federacije BiH da se u narednom periodu posebna pažnja posveti gorućim pitanjima koja zahtijevaju hitna i strateška rješenja za budućnost bosanskohercegovačke kinematografije. Dodatno ohrabruje činjenica da je

Vlada FBiH usvojila budžet za 2025. godinu, ali i nagovijestila mogućnost dodatnih izvora finansiranja, što bi moglo rezultirati dugoočekivanim i neophodnim povećanjem budžeta Fondacije.

Sve vrijeme, Fondacija je bila izložena javnim kritikama i nizom neosnovanih optužbi – najčešće onih koji nisu ostvarili pravo na sredstva. U većini slučajeva, razlozi su ležali u neispunjavanju formalno-pravnih uslova konkursa ili nedovoljnim bodovima koje dodijeljuju članovi umjetničkog žirija, te naknadno Upravni odbor Fondacije. Važno je naglasiti da Fondacija djeluje isključivo u skladu sa zakonima i pravnim aktima, te da svi nezadovoljni aplikanti, koji smatraju da su na bilo koji način oštećeni, ili da im je neutemeljeno uskraćena podrška Fondacije, imaju na raspolaganju jasno definisane pravne mehanizme – od žalbenog procesa, preko internih procedura nadležnog ministarstva koje vrši provjeru rada Fondacije, pa sve do sudskog rješavanja sporova, koji su daleko efikasniji i relevantniji od medijskih istupa. Fondacija i njeno osoblje dostupni su svakom korisniku ili zainteresovanoj strani, uključujući i medijske upite, kako bi pružili informacije o svakom pojedinačnom projektu koji nije ostvario sredstva u ovoj godini. Štaviše, Jedinica za budžetsku inspekciju trenutno sprovodi opsežan nadzor konkursa i projekata iz 2024. godine, zbog zaprimljenih individualnih prijava.

U medijima istaknute žalbe nekolicine nezadovoljnih aplikanata, nažalost, u sjenu su stavile činjenicu da su na ovogodišnjem konkursu podržani vrhunski umjetnici i stvaratelji, među kojima su i nagrađivani nositelji bh. kinematografije, kao i novi talenti. Većina onih koji nisu ostvarili pravo na sredstva nije ispunila formalno-pravne uslove konkursa (što ne utvrđuje Upravni odbor Fondacije, već stručno tijelo posebno formirano za ovu svrhu), ili nisu ostvarili dovoljan broj bodova od umjetničkog žirija i Upravnog odbora Fondacije. Zbog toga želimo spomenuti neke od projekata koje je ovogodišnji konkurs Fondacije za kinematografiju podržao:

- Dugometražni filmovi: „Jezero“ (scenarista i redatelj Bojan Stojčić), „Zrak u boci“ (scenaristica i redateljica Aida Begić), „Izgubljeni heroji“ (scenarista i redatelj Ivo Čolak), „Ljudi na mjesecu“ (scenarista Almir Kaplan, redatelj Pjer Žalica), „Quo Vadis Aida? ? – dio koji nedostaje“ (redateljica Jasmila Žbanić), „Ravno – putnik u vremenu“ (redatelj Dragan Komadina, scenarista Ante Bender), „Tempi Passati“ (redatelj Nedžad Begović, scenaristica Sabrina Begović - Ćorić), „Spomenik“ (scenarista i redatelj Bojan Bodružić), „Supermarket“ (redatelj Nermin Hamzagić, scenaristica Emina Omerović i scenarista Nermin Hamzagić).
- Kratkometražni filmovi: „Horizont“ (scenarista i redatelj Almir Zoletić), „Kiša“ (scenaristi i redatelji Danis Tanović i Damir Šagolj), „Potkova za konja, za sreću“ (scenarista i redatelj Mirza Abdagić), „Nudle koje nisam uspio pojesti do kraja“ (scenaristica i redateljica Mina Vavan).
- Sufinansiranje manjinskih koprodukcija: „Moje zabilješke o Marsu“ (scenaristica i redateljica Lili Horvat), „Majka“ (redateljica Teona Strugar Mitevska, scenaristica Elma Tataragić).

- Razvoj scenarija: Elma Tataragić i Karmen Obrdalj.

Fondacija podržava ove projekte u različitim iznosima sufinansiranja. Mnogi od njih već imaju osiguranu daleko veću finansijsku podršku kroz međunarodne fondove i druge izvore finansiranja, dok obavezujuća pravila snimanja u Federaciji BiH i angažman domaćih filmskih radnika i umjetnika garantuju povrat koji višestruko nadilazi sredstva dodijeljena iz budžeta Fondacije.

S pogledom u budućnost, 2025. godina donosi veće mogućnosti za razvoj domaće kinematografije – kroz planirane konkurse za preostala sredstva iz 2023. godine, koja do sada nisu bila dostupna, te konkurse za budžetska sredstva za 2025. godinu, gdje očekujemo podršku projekata.

7.3.2025.

Upravni odbor Fondacije za kinematografiju